

ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΑΔΩΝΙΔΟΣ

Στην αρχαία Αίγυπτο υπήρχαν τα μυστήρια του θεού Όσιρη. Σύμφωνα με την διδασκαλία της αρχαίας αιγυπτιακής θρησκείας ο Όσιρης, ο οποίος είναι η προσωποποίηση του Ηλίου, το αγαθό πνεύμα, καταδιώκεται από τον Τυφώνα, την προσωποποίηση του σκότους, το κακό πνεύμα. Ο Όσιρης φονεύεται από τον Τυφώνα και διαμελίζεται. Μετά από περιπέτειες η σύζυγος και αδελφή του Όσιρη Ίσις συλλέγει τα νεκρά μέλη του συζύγου της και τελικά ο νεκρός και διαμελισμένος θεός Όσιρης ανασταίνεται στο πρόσωπο του υιού του Ώρου, του νέου ηλίου της άνοιξης. Πολύ νωρίς τα μυστήρια του θεού Όσιρη μετανάστευσαν από την Αίγυπτο στην Φοινίκη κι εκεί συνταυτίστηκαν με το πνεύμα των λαών της χώρας αυτής. Έτσι ο θεός Όσιρης ονομάστηκε Αδωνάϊ ή Άδωνης.

Σύμφωνα με την θρησκευτική διδασκαλία των Φοινίκων, η Αφροδίτη είδε ένα πανέμορφο νεαρό αγόρι, τον Άδωνη, και αποφάσισε να τον αρπάξει και να τον τοποθετήσει εντός κλειστού θαλάμου ώστε να τον αποκρύψει από τα μάτια όλων των άλλων, θεών και θνητών. Το μόνο άτομο στο οποίο έδειξε τον Άδωνη η Αφροδίτη ήταν η Περσεφόνη. Αλλά η θεά αυτή γοητεύτηκε από την ομορφιά του Άδωνη και, παρά την αντίσταση της Αφροδίτης, τον άρπαξε από αυτήν. Προκειμένου να λύσουν τη διαφορά τους οι δύο θεές προσέφυγαν στην διαιτησία του Διός, ο οποίος αποφάσισε ο Άδωνης να διαμένει έξι μήνες του χρόνου με την Αφροδίτη κι άλλους έξι μήνες με την Περσεφόνη. Η απόφαση του Διός εκτελέστηκε, αλλά ο Άδωνης, ο οποίος ήταν ατρόμητος κυνηγός, σκοτώθηκε πάνω στο όρος Λίβανος από έναν αγριόχοιρο (σύαγρον), ο οποίος βύθισε τους χαυλιόδοντες του στα γεννητικά όργανα του Άδωνη. Ακούγοντας την κραυγή πόνου που εξέβαλε ο δυστυχής Άδωνης η θεά Αφροδίτη προσέτρεξε σε βοήθειά του, αλλά όταν έφθασε στο σημείο που ήταν ο Άδωνης τον βρήκε νεκρό. Τότε η θεά αγκάλιασε το άψυχο σώμα του ωραίου νέου και άρχισε να θρηνεί. Από τους σπαρακτικούς θρήνους της θεάς ο Κουκυτός, μαθητής του Χείρωνος, την λυπήθηκε και με τις ιαματικές του δυνάμεις επανέφερε τον Άδωνη στην ζωή.

Ο Λατίνος συγγραφέας του πέμπτου αιώνα ο Μακρόβιος ερμηνεύει την αλληγορία του μύθου του Αδώνιδος ως εξής: « Οι φυσικοί φιλόσοφοι της αρχαιότητας ονόμαζαν Αφροδίτη το άνω ημισφαίριο γης και Περσεφόνης το κάτω.

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίον οι Ασσύριοι και οι Φοίνικες λένε ότι η Αφροδίτη κλαίει όποτε ο ήλιος διατρέχοντας κατά την ετήσια πορεία του τα δώδεκα σημεία του ζωδιακού κύκλου μεταβαίνει στους αντίποδες, επειδή από τα δώδεκα τού ζωδιακού, τα σημεία τα έξι λέγονται ανώτερα και τα άλλα έξι κατώτερα. Όταν ο ήλιος βρίσκεται στα κατώτερα σημεία και οι ημέρες είναι μικρότερες η θεά Αφροδίτη υποτίθεται ότι κλαίει τον βραχυχρόνιο θάνατο και την στέρηση του Άδωνη - Ηλίου, ο οποίος έχει ηρπαχθεί από την Περσεφόνη, την οποία θεωρούν ως την κυρίαρχο του νοτίου ημισφαιρίου. Λένε βέβαια ότι ο Άδωνης επιστρέφει στην Αφροδίτη, όταν ο ήλιος αφού διατρέξει τα κατώτερα σημεία του ζωδιακού, ανέρχεται και διατρέχει τα σημεία του δικού μας, βορείου, ημισφαιρίου, φέρνοντας σε μας ζωηρότερο φως και μεγαλύτερες ημέρες. Ο αγριόχοιρος, τον οποίον θεωρούν ότι φόνεψε τον Άδωνη, είναι η προσωποποίηση του χειμώνα, επειδή το ζώο αυτό με τις τραχιές και ανορθωμένες τρίχες του βρίσκεται σε μέρη υγρά, βορβορώδη, καλυμμένα από πάγους, και τρέφεται με βαλανιδιά, τα οποία είναι προϊόντα του χειμώνα. Ο χειμώνας λοιπόν είναι ένα τραύμα κατά του Ηλίου, το οποίο αφαιρεί από εμάς το φως και την θερμότητα, το οποίο φέρει τον θάνατο στα έμψυχα όντα».

Η Αφροδίτη απεικονίζεται επί του όρους Λίβανου με όλη την έκφραση της λύπης. Το κεφάλι της είναι σκυμμένο και καλυμμένο με πένθιμη καλύπτρα, υποστηρίζεται από το αριστερό της χέρι, το δε πρόσωπό της φαίνεται δακρυσμένο. Αυτή η εικόνα παριστάνει την γη κατά τη διάρκεια του χειμώνα, η οποία είναι καλυμμένη από σύννεφα και στερείται τού ήλιου. Οι βρύσες, οι οποίες είναι τα μάτια της γης, παράγουν άφθονο νερό και οι αγροί απογυμνωμένη από την βλάστηση παρουσιάζουν όψη θλιβερή. Αλλά όταν ο ήλιος υψώνεται πάνω από τα κατώτερα μέρη της γης, περνώντας την εαρινή ισημερία, μεγαλώνει η διάρκεια της ημέρας, τότε η Αφροδίτη βρίσκεται σε μεγάλη χαρά, οι αγροί περιβάλλονται τα στολίσματα της νέας βλάστησης, τα λιβάδια πρασινίζουν και γεμίζουν λουλούδια και τα δέντρα αποκτούν τοα πλούσια ανοιξιάτικα φυλλώματά τους.

Η λατρεία και τα μυστήρια του Άδωνη μεταφέρθηκαν από την Φοινίκη στην Ασσυρία, την Βαβυλώνα, την Περσία, την Ελλάδα (Κύπρο, ο Ρόδο, Κύθηρα, Άργος, Αθήνα και Δίον της Μακεδονίας), και την Σικελία. Οι δημόσιες γιορτές, που τελούνται προς τιμήν του θεού, ξεκινούσαν από την Φοινίκη κατά την εποχή που τα νερά του ποταμού Άδωνη, ο οποίος κατέρχεται από το όρος του Λιβάνου, έχουν χρώμα κοκκινωπό, το οποίο διατηρείται σε αρκετή απόσταση και μέσα στην θάλασσα όπου εκβάλλει ο ποταμός. Το κόκκινο χρώμα των υδάτων του ποταμού προέρχεται από το κοκκινόχωμα (ερυθρά γη) που βρίσκεται επάνω στο όρος Λίβανος και παρασύρεται από τα νερά, όταν ο ποταμός φουσκώνει κατά το τέλος τού χειμώνα και τις αρχές της άνοιξης που λιώνουν τα χιόνια από τις κορυφές τού βουνού. Οι γυναίκες τής περιοχής φανταζόντουσαν ότι ο τραυματισμός τού Άδωνη από τον αγριόχοιρο επαναλαμβάνεται κάθε χρόνο, και ότι από το αίμα που τρέχει από την πληγή χρωματίζονται τα νερά τού ποταμού.

Το φαινόμενο αυτό έδινε το σημείο έναρξης της γιορτής. Ο καθένας πενθούσε και υποκρινόταν θλίψη και δάκρυα. Στην Αλεξάνδρεια η βασίλισσα μετέφερε το άγαλμα του Άδωνη συνοδευόμενη από τις σημαντικότερες γυναίκες τής πόλης, οι οποίες κρατούσαν στα χέρια τους κάνιστρα γεμάτα με γλυκά (πλακούντια), μικρά κουτιά με

αρώματα, άνθη, κλαδιά δέντρων και ρόδια. Η πομπή έκλεινε από άλλες γυναίκες, οι οποίες μετέφεραν πλούσιους τάπητες επί των οποίων υπήρχαν δύο κρεβάτια στολισμένα με χρυσό και ασήμι, το ένα για την Αφροδίτη και το άλλο για τον Άδωνη.

Στην Αθήνα τοποθετούσαν σε διάφορα σημεία τής πόλης εικόνες που παρίσταναν τον Άδωνη ως νεαρό νεκρό πάνω στο άνθος της ηλικίας του. Η δε γυναίκες ντυμένες πένθιμα ερχόντουσαν για να υπάρξουν τις εικόνες αυτές και να τις κηδεύσουν. Οι πένθιμες αυτές ημέρες θεωρούντο αποφράδες. Η αναχώρηση τού Αθηναϊκού στολου την Σικελία έγινε κατά τις ημέρες του πένθους του Άδωνη, πράγμα το οποίον θεωρήθηκε τότε ως κακός οιωνός. Ομοίως κακός οιωνός θεωρήθηκε και η είσοδος του αυτοκράτορα Ιουλιανού στην Αντιόχεια κατά τις ημέρες του Αδωνιαίου πένθους.

Κατά την τελευταία ημέρα τής γιορτής η λύπη μεταβαλλόταν σε χαρά και πανηγύριζαν την ανάσταση που Άδωνη. Όσο και να θέλουμε να αποφύγουμε τις συγκρίσεις, το πένθος και η ανάσταση τού Άδωνη μας θυμίζουν την Μεγάλη Εβδομάδα και την ανάσταση του Χριστού.

Τα μυστήρια τού Άδωνη εισήχθησαν και στην Ιουδαία όπου ο Άδωνης ονομάζεται Θαμούζ. Ο προφήτης Ιεζεκιήλ έλεγε ότι οι Ισραηλίτισσες κάθε χρόνο έκλαιγαν τον Θαμούζ - Άδωνη καθισμένες μπροστά στην θύρα του σπιτιού τους.

Δεν υπάρχουν λεπτομέρειες σχετικές με τις διατυπώσεις που συνόδευαν τα μυστήρια του Άδωνη. Ο Λουκιανός αναφέρει ότι οι υποψήφιοι πήγαιναν στο ιερό του Άδωνη, θυσίαζαν ένα πρόβατο, έτρωγαν από την σάρκα του, τοποθετούσαν το κεφάλι τού ζώου πάνω στο δικό τους κεφάλι. Στην συνέχεια γονάτιζαν πάνω στο δέρμα του, το οποίο είχαν απλώσει επί του δαπέδου στον πρόναο. Από τη στάση αυτή (γονυπετούντες) προσευχόντουσαν στους θεούς, μετά εισερχόντουσαν στο λουτρό, έπιναν κρύο νερό, και ξάπλωναν κατάχαμα. Είναι πιθανό ότι απεικόνιζαν έτσι τον Άδωνη και περνούσαν εικονικά απ όλες τις φάσεις των παθημάτων του, από τον θανάσιμο τραυματισμό, τον θάνατο, και την ανάσταση του. Με τον τρόπο αυτό οι μνημένοι συνέπασχαν με τον θεό και κοινωνούσαν του καθαγιασμού και της χάριτος των παθημάτων του. Μετά το πέρας των μνητικών τελετουργιών οι μύστες τέλειοι και καθαγιασμένοι, πλήρεις της θείας χάριτος εξέρχονταν στον έξω κόσμο ικανοί για μια ανωτέρας πνευματικής ποιότητας περαιτέρω ζωής για το καλό της κοινωνίας, των οικογενειών τους και το δικό τους.

Το τυπικό τής μνήσεως τού διδασκάλου στον Ελευθεροτεκτονισμό αναφέρει για τον μύθο τού Χιράμ ότι : « Είναι η αλληγορία τού Προμηθέως, τού Οσίριδος, τού Αδώνιδος και όλων τών κοσμικών ηρώων...». Τα σχόλια περιτεύουν !

21-1-2016